

อนาคตภาพการบริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2558-2567)

The Scenario Of Management In Basic Education Especially In
Secondary Education During The Next Decade (2015-2024)

จักรพันธ์ ภาชนะ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ศึกษาสภาพปัจจุบัน การศึกษาอนาคตภาพ และนำเสนอการบริหารจัดการ อนาคตภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา ในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2558-2567) วิธีวิจัยที่ใช้เป็น การวิจัยเชิงพรรณนา โดยการสังเคราะห์เอกสาร สัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่มอย่างสร้างสรรค์ การ สนทนากลุ่มและการหาฉันทามติโดยผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูผู้สอน ผู้ทรงคุณวุฒิด้าน การเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้อำนวยการสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศึกษาในเทศก์ ผู้บริหาร ระดับนโยบาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน จำนวน 50 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพ ปัจจุบันการศึกษาในระดับมัศึกษามีจำนวนครู ที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ครูส่วนใหญ่มีแนวโน้ม ใช้เนื้อหาตามหนังสือมากกว่าอิงมาตรฐานการเรียนรู้ ตลอดจนผู้บริหารสถานศึกษาบริหารภายใต้ 4 กลุ่มงาน คือ วิชาการ บุคคล งบประมาณ และ บริหาร ทั่วไป เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มี จำนวน 42 เขต มีไม่ครบทุกจังหวัด และยังไม่เป็นนิติบุคคล ส่วน นโยบายการจัดการศึกษายังคงมุ่งเน้นการเพิ่มโอกาส

ทางการศึกษา ต้องการให้ผู้เรียนมีศักยภาพในระดับ สากล แต่อยู่บนพื้นฐานของความเป็นไทย 2) อนาคต ภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา ใน ทศวรรษหน้า (พ.ศ.2558 - 2567) ครูควรเป็น ผู้อำนวยความสะดวก รู้ จัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับ ชีวิตประจำวัน หลักสูตรควรมีบูรณาการข้ามกลุ่มสาระ การเรียนรู้ ไม่แยกส่วนวิชาพื้นฐาน ลดเวลาในชั้นเรียน เพิ่มเวลาในการเผชิญโลกความเป็นจริง ผู้บริหาร สถานศึกษาจะต้องคำนึงถึงผลลัพธ์เป็นสำคัญ (Matrix based flat organization) ผู้บริหารเป็นผู้สนับสนุน หรือผู้อำนวยความสะดวก ด้านสารสนเทศ เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา จะมีการกระจายอำนาจบริหารงานทุกด้าน จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มายังเขตพื้นที่โดยตรง มีการลดลำดับชั้นการสั่งการ เป็นองค์กรแนวราบ (Flat organization) เป็นแม่แบบ (Matrix) นโยบายการจัดการศึกษากำหนดนโยบาย 4 ช่วงเวลา (1 ปี/3 ปี/6 ปี/12 ปี) ตามระดับชั้น การศึกษา ยังยืนต่อเนื่อง เชื่อมต่อการประถมศึกษา และปลอดภัยอย่างแท้จริง 3) การบริหารจัดการ อนาคตภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา ในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2558-2567) ใช้มิติการบริหาร

จัดการ 5 มิติได้แก่ แนวคิด รูปแบบการบริหาร
หลักการ วิธีการ และเงื่อนไข ประสิทธิภาพและ
ประสิทธิผล ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และโลกาภิวัตน์
เป็นปัจจัยที่สำคัญในการกำหนดนโยบายการศึกษา
หลักการการบูรณาการและผสมผสานรูปแบบการ
บริหารจัดการ วิธีการการบริหารแบบบูรณาการ และ
เงื่อนไขจากอนาคตภาพ ผลการประเมินความคิดเห็น
ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการบริหาร
จัดการอนาคตภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับ
มัธยมศึกษา ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2558 - 2567) ใน
ภาพรวมความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =
4.72, S.D. = 0.64) ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก
($\bar{X}$ = 4.44, S.D. = 0.62)

คำสำคัญ : การบริหารจัดการศึกษา, การศึกษา
ขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา, อนาคตภาพ

Abstract

There are three purposes of this research; to study current state of the basic education, to study the scenario in basic education and to present scenario of education management at basic education, extraordinarily in secondary education during the next decade (2558-2567 BC) .The study used an action research methodology by document synthesis In-depth Interviews Focus Group Discussion and Consensus by experts. Those were experts of teacher, experts of learning, directors of secondary school, Director of the Office of Secondary Education, educational supervisors, Office of the Basic Education management policy

Director of the Office of Secondary Education acquired 50 persons. The results of the study were 1) The current state of secondary education teachers have an adequate number of students. Most teachers tend to use the content as a book rather than standards-based learning curriculum. School administrators manage the four groups, the academic personnel, budget and administration .Secondary Educational Service Area Office, with a total of 12 area and not every province. And not a legal entity .The educational policies continue to focus on increasing educational opportunities for students who want a potential internationally. But on the basis of Thailand 2) Scenario in Basic Education Especially in Secondary Educational during the Next Decade (2015-2024) : Teachers should be the director of knowledge. Teaching should conform to everyday life. The course should have an integrated cross-learning. Not separate subject reduced classroom time and add the time to face reality. School administrators must take into account the results of Matrix based flat organization. A sponsor or provide the information. Secondary Educational Service Area The decentralized administration of all aspects of the Office of the Basic Education. Directly to the district a reduction in the hierarchy of

command is a horizontal organization Flat organization Matrix. Educational policies: policymakers 4 times (1 year / 3 years / 6 years / 12 years) by level of education. Sustainable Continuing connects with primary education and free of politics. 2) The Scenario of Management in Basic Education Especially in Secondary Educational during the Next Decade (2015-2024) consists of five dimensions; systems management style, the concept focuses on the efficiency and effectiveness, use the skills of the 21st century and globalization an important factor in determining education policy, integration and combination of model management approach, and conditions on the scenario. The assessment reviews the suitability and feasibility of managing the Scenario of Management in Basic Education Especially in Secondary Educational during the Next Decade (2015-2024) is appropriate at the most ($\bar{X}$ = 4.72, S.D. = 0.64) and there is a possibility is at high level ($\bar{X}$ = 4.44, S.D. = 0.62).

Key Words : Management, Secondary education, Scenario

บทนำ
การศึกษาไทยในยุคปัจจุบัน เป็นการศึกษาในยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการอบรมบ่มนิสัยในมนุษย์ สามารถประพุดิตนเพื่อที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม ดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ

ในอนาคต และสามารถร่วมสร้างประโยชน์ให้กับสังคมที่ตนอาศัยอยู่ จึงถือได้ว่า การพัฒนาคุณภาพมนุษย์ทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสติปัญญา คุณธรรม ค่านิยม ความคิด ครูก็เป็นคนสำคัญในการสร้างเยาวชนที่ดี และสร้างอนาคตของชาติด้วย (สุวิมล อัมพร, 2556) จึงมีการจัดการบริหารการศึกษา ที่มีเป้าหมายชัดเจนเพื่อให้ระบบการศึกษาของไทยมีมาตรฐาน มีทิศทางในทางที่ดี มีคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรมต่าง ๆ รัฐบาลจึงต้องมีกฎข้อบังคับเกี่ยวกับการศึกษาออกมาอย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้ปกครองจะต้องนำบุตรหลานของท่านไปเข้าเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ศิรินทรา กลักโพธิ์, 2554)

“การศึกษาพื้นฐาน” (Basic Education) เป็นคำที่มีความหมายหลากหลาย ในสหรัฐอเมริกา การศึกษาขั้นพื้นฐานหมายถึง “การสอนให้มีทักษะในการสื่อสาร คิดคำนวณ และเข้าสังคม เพื่อให้บุคคลสามารถอ่านออกเขียนได้ คิดคำนวณเป็น สามารถค้นคว้าหาความรู้ต่อไปได้ รู้จักโลกแห่งการงาน หน่วยสวัสดิการทางสังคม ทำงานกับนายจ้างได้ รู้จักการบริโภคที่เหมาะสม รู้จักการปรับปรุงสุขภาพ” (Cartwright, 1970: 407) ตามความหมายนี้ มุ่งถึงการศึกษาเบื้องต้นเป็นสำคัญ องค์การยูเนสโก ซึ่งเป็นศูนย์รวมของนานาชาติในด้านการศึกษา ได้ให้คำนิยามการศึกษาพื้นฐานไว้ว่า “การศึกษาสำหรับคนทุกเพศทุกวัย ให้มีโอกาสได้เรียนความรู้ทั่วไปที่เป็นประโยชน์แก่ชีวิต ปลุกฝังให้เกิดความอยากรเรียนอยากรู้ มีทักษะในการเรียนด้วยตนเอง รู้จักถาม สังเกต วิเคราะห์ ตระหนักว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน มีความ

รับผิดชอบต่อตนเอง และผู้อื่น” (Edgar Faure, 1972: 162)

ปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มอบหมายให้สำนักงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ทั้ง 42 เขต บริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา โดยกระจายอำนาจการบริหารงาน 4 กลุ่มงาน ได้แก่ วิชาการ บุคคล งบประมาณ และบริหารงานทั่วไปมายังสถานศึกษา โดยใช้หลักการบริหารของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล โดยนำหลักการว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ซึ่งเรียกกันโดยทั่วไปว่า “ธรรมาภิบาล” และ การบริหารที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐานมาบูรณาการ โดยมีเป้าหมายในการจัดการศึกษาคือ ทำให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข (จิรวิทย์ มั่นคงวัฒนะ, 2557)

จากการศึกษาวิจัยของสภาการศึกษาแห่งชาติ เพื่อศึกษาภาพการจัดการศึกษาไทย ในอนาคต 10-20 ปี พบพบสรุปที่น่าสนใจ (พินสุดา สิริธรรังศรี, 2553) สภาพปัจจุบันและแนวโน้มของบริบทโลกที่ส่งผลต่อการศึกษามิในอนาคต 10-20 ปีข้างหน้าในด้านต่าง ๆ จะส่งผลต่อสังคมไทย เป็น 3 ลักษณะคือ 1) สังคมแข่งขัน ที่ใช้ความรู้เป็นพื้นฐานของการพัฒนาและแข่งขัน เป็นสังคมการเรียนรู้ในยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ 2) สังคมสิทธิมนุษยชน ซึ่งจะได้รับผลสำคัญมากขึ้นในสังคมไทยจากการบังคับใช้กฎหมายที่มีความชัดเจนเพิ่มมากขึ้น และ 3) สังคมพอเพียง จากสภาวะการแข่งขันและวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่จะต่อเนื่องในอนาคต ทำให้สังคมไทยต้องหันมาให้ความสำคัญในเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

อย่างจริงจังมากขึ้น เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันต่อชีวิตและสังคม

จากสภาพปัจจุบัน ปัญหา เหตุผลและข้อมูลอ้างอิงต่าง ๆ ได้แก่ ภาพการจัดการศึกษาไทยในอนาคต 10-20 ปี การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา การบริหารจัดการสถานศึกษา หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ความมุ่งสู่การพัฒนากำลังคน และการศึกษานิเทศก์ของสภาการศึกษาแห่งชาติ เพื่อศึกษาภาพการจัดการศึกษาไทยในอนาคต 10-20 ปี ประเด็นทั้งหมดที่กล่าวมานี้ ทำให้ผู้วิจัยสนใจว่าแนวโน้มและอนาคตการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาของไทยในทศวรรษหน้าจะเป็นอย่างไร (ควมต้องการพัฒนาและยกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาของไทยในเรื่องใดอย่างไร เพื่อการแข่งขันได้ ในอนาคตของโลกที่ไร้พรมแดน จึงเป็นที่มาของการศึกษา และการวิจัยในครั้งนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน อนาคตภาพ และนำเสนอการบริหารจัดการอนาคตภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2558-2567)

ระเบียบวิธีการวิจัย

ขั้นตอนการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา

วิธีการศึกษา คือการวิเคราะห์เอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือตารางวิเคราะห์สภาวะการณ์การศึกษา

ขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา (Situation Analysis) แบบบันทึกการสัมภาษณ์เชิงลึกแหล่งข้อมูล ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง รวม 20 คน การวิเคราะห์ข้อมูลและการสังเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และสังเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้โดยพิจารณาทิศทาง และแนวโน้มในอนาคตของการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการสังเคราะห์เชิงระบบ (Systematic Synthesis)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาอนาคตภาพ/ และการบริหารจัดการอนาคตภาพของการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2558-2567)

1) วิธีการศึกษา การสนทนาอย่างสร้างสรรค์ (Dialogue) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบบันทึกการสนทนาอย่างสร้างสรรค์ (Dialogue) แหล่งข้อมูลกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละ 2 คน รวมจำนวน 10 คน การวิเคราะห์ข้อมูลและการสังเคราะห์ข้อมูลวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการสังเคราะห์เชิงระบบ (Systematic Synthesis)

2) วิธีการศึกษา การสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) สอบถามผู้ทรงคุณวุฒิโดยการหาฉันทามติ (consensus) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) แหล่งข้อมูล กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ รวมจำนวน 5 คน วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการสังเคราะห์เชิงระบบ (Systematic Synthesis)

3.การตรวจสอบการบริหารจัดการอนาคตภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา ในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2558-2567)

วิธีการศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม เรื่อง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการบริหารจัดการอนาคตภาพแหล่งข้อมูลจากผู้บริหารการศึกษา /ผู้บริหารสถานศึกษา/ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 คน วิธีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ย และถ่วงเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1.สภาพปัจจุบันของการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา (INPUT)

1.1 ด้านครูพบว่าในปีการศึกษา 2557 อัตราส่วนครู : นักเรียน คือ 1:19.10 ถือว่ายังต่ำกว่าเกณฑ์ *กคศ. (1 : 20) กคศ. ยังกำหนดภาระงานสอน และงานพิเศษของครู ต่อสัปดาห์ไม่น้อยกว่า 18 ชั่วโมง ซึ่งครูยังเหลือเวลาเตรียมการสอน ตรวจงานวิจัยชั้นเรียน สร้างสื่อการเรียนการสอน ช่วยงานพิเศษ อีก 17 ชั่วโมง จาก 35 ชั่วโมง (*กคศ. หมายถึง คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา)

1.2 ด้านการเรียนรู้พบว่าในปีการศึกษา 2557 มีจำนวนนักเรียน จำนวน 2,284,493 คน พบว่าหลักสูตรและการจัดการเรียนอิงมาตรฐานแต่ยังมีแนวโน้มที่ยังคงยึดเนื้อหาตามหนังสือมากกว่าอิงมาตรฐานการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์การทดสอบระดับชาติ (ONET) เน้นมาตรฐานการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ยคะแนน ONET ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ช่วง ปี 2551 – 2557 ไม่ถึงร้อยละ 50

1.3 ด้านผู้บริหารสถานศึกษาพบว่าในปีการศึกษา 2557 มีจำนวนสถานศึกษามัธยมศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 1-42

รวม 2,358 สถานศึกษา มีผู้อำนวยการสถานศึกษา 2,117 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา 3,518 คน ดำเนินการบริหารจัดการในสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน ด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารทั่วไป

1.4 ด้านเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา มีจำนวนทั้งสิ้น 42 เขต มีไม่ครบทุกจังหวัด และมีฐานะไม่เป็นนิติบุคคล แบ่งส่วนราชการสำนักงานเขตพื้นที่ เป็น 6 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มอำนวยการ 2) กลุ่มบริหารงานบุคคล 3) กลุ่มนโยบายและแผน 4) กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา 5) กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา 6) กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์

1.5 ด้านนโยบายการจัดการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาจะมีหน่วยงานที่กำหนดนโยบาย ส่งเสริมสนับสนุน นิเทศ กำกับ ติดตาม คือ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย ผ่านมาจนกระทั่งถึงปีใช้วิธีทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์อย่างชัดเจนมา 2-3 ปี โดยต้องการให้ ผู้เรียนที่มีศักยภาพในระดับสากล แต่อยู่บนพื้นฐานของความเสมอภาค

2. อนาคตของการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา ในศตวรรษหน้า (พ.ศ.2558-2567) (Process)

2.1 อนาคตภาพการศึกษา

2.1.1 อนาคตภาพด้านครู พบว่าอัตราส่วนของครูกับนักเรียนจะเปลี่ยนไปนักเรียนจะลดลง และจำนวนครูที่สอนตรงสาขาลดลงตามไปด้วย ตามหลักสูตรที่เปลี่ยนไป ดังนั้นหน้าที่ของครูควรเป็นผู้อำนวยความสะดวก จัดการเรียนการสอนควร

สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน ไม่ควรยึดหนังสือเรียน ควรจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตร ควรใช้หลักที่ผสมผสานรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ผสมผสานกับการเรียนรู้นอกห้องเรียนที่ผู้เรียนผู้สอนไม่เผชิญหน้ากัน (blended learning) ผสมผสานในการพัฒนาครูโดย Online training/Offline training (face to face) และควรใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แต่ปัญหานี้สิ้น ค่าตอบแทนเงินเดือน/วิทยฐานะ ได้รับเลื่อนสูงขึ้นตามความสำเร็จของผู้เรียน (Outcome Agreement)

2.1.2 อนาคตภาพด้านการเรียนรู้
ผู้เรียนควรมีความสุขในการสืบเสาะความรู้ และสามารถวางแผนการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ควรมีบูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ไม่แยกส่วนวิชาพื้นฐาน ลดเวลาในชั้นเรียน เพิ่มเวลาในการเผชิญโลกความเป็นจริง พัฒนาสาระหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่นตามบริบทของสถานศึกษาและเอกลักษณ์ของท้องถิ่นเน้นทักษะในศตวรรษที่ 21 และมีการประเมินผลพ่อแม่ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลการประเมิน สามารถให้ผู้เรียนตัดสินใจในการวางแผนการเรียนและมีอาชีพในอนาคตไม่เน้นการแข่งขัน เน้นการประเมินพัฒนาการของผู้เรียน

2.1.3 อนาคตภาพด้านผู้บริหารสถานศึกษา นอกจากการบริหารงานตาม 4 กลุ่มงานแล้ว ผู้บริหารควรใช้เทคนิคการมีส่วนร่วม ชุมชนจะเข้าร่วมจัดการศึกษาอย่างแท้จริง มีการสรรหาผู้เชี่ยวชาญมาปฏิบัติหน้าที่กลุ่มงานบริหารต่าง ๆ แทนครู โดยจะต้องคำนึงถึงผลลัพธ์เป็นสำคัญ Matrix based flat organization ผู้บริหารเป็นผู้สนับสนุนหรือผู้อำนวย ด้านสารสนเทศ (facilitator of

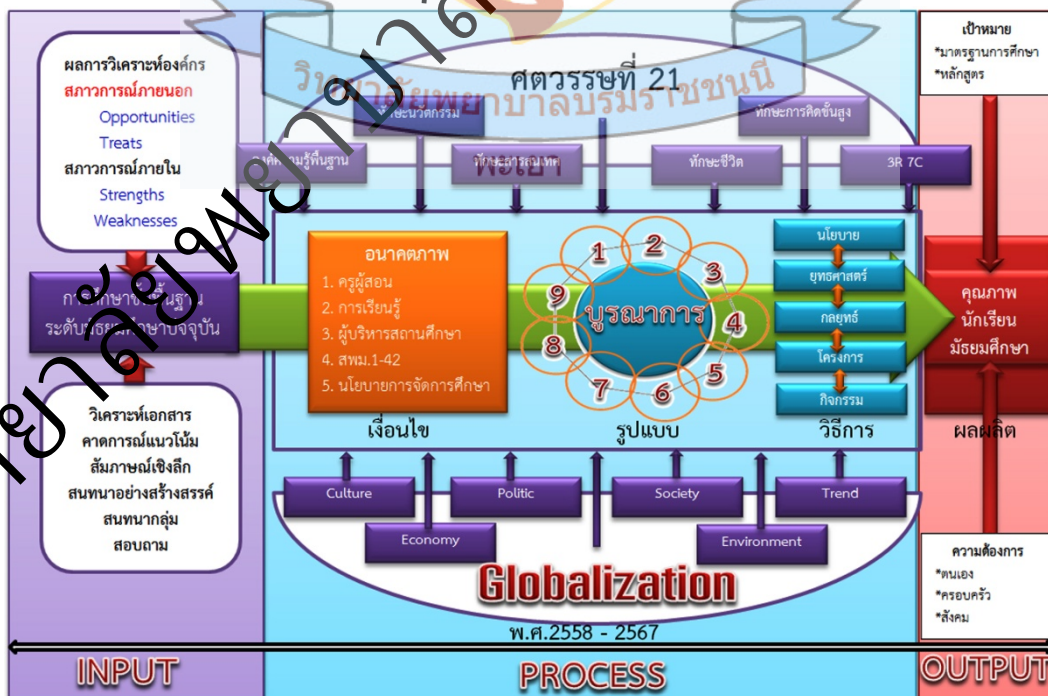
information) สร้างความเชื่อมโยง interconnectedness สร้างเครือข่ายพันธมิตร (strategic networks) สร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ (learning organization) อย่างแท้จริง

2.1.4 อนาคตภาพด้านเขตพื้นที่การศึกษาที่มีมัธยมศึกษา ควรจะมีการกระจายอำนาจบริหารงานทุกด้านจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มายังเขตพื้นที่โดยตรงลดการสั่งการจากเขตพื้นที่ไปสู่สถานศึกษา ด้านส่วนราชการภายในจะมีการลดลำดับชั้นการสั่งการเป็น องค์กรแนวราบ (Flat organization) เป็น ควรจะมีการขยายให้มีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีมัธยมศึกษาทุกจังหวัด

2.1.5 อนาคตภาพด้านนโยบายการ จัดการศึกษาวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรกำหนดนโยบาย 3 ช่วงเวลา (1 ปี/3 ปี/6 ปี/12 ปี) สำหรับการพัฒนาศึกษามัธยมศึกษายุคใหม่ ควรมุ่งเน้นการยอมรับให้สถานศึกษาพัฒนาตามศักยภาพ ตามบริบท ความเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษาอย่างแท้จริง และด้านการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาควรสร้างเครื่องมือที่สถานศึกษา สามารถประเมินตนเองได้ โดยมีทั้งการประเมินภายในและภายนอก มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการติดตามประเมินผล มีการประมวลผลข้อมูลในระดับประเทศ เขตพื้นที่ที่สถานศึกษา เข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ไม่ซับซ้อน

2.2. การบริหารจัดการอนาคตภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2558-2567) (Output)

อนาคตภาพการบริหารจัดการการศึกษา ขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา ในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2558-2567) แสดงได้ดังแผนภาพดังนี้

จากแผนภาพอธิบายได้ว่า การบริหารจัดการ อนาคตภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา ใน ทศวรรษหน้า (พ.ศ.2558 – 2567) ใช้ทฤษฎีระบบ (Systems Theory)เป็นพื้นฐานในการบริหารจัดการ แบ่งได้ 3 ส่วนดังนี้

1. Input (ปัจจัยนำเข้า)

คือการศึกษาบริบทการมัธยมศึกษาที่เกิดในปัจจุบัน ทั้งการวิเคราะห์องค์กรด้วยเทคนิค SWOT Analysis การวิเคราะห์เอกสาร รายงาน การคาดการณ์แนวโน้ม การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนา อย่างสร้างสรรค์ การสนทนากลุ่ม รวมไปถึงการ สอบถาม ปรากฏภาพปัจจุบันและปัญหา แสดงไว้ใน ผลการวิจัยตอนที่ 1 เพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนด อนาคตภาพและทิศทางการบริหารจัดการอนาคตภาพ

2. Process (กระบวนการดำเนินการ) คือ การดำเนินงานภายใต้องค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ ได้แก่

2.1 เจื่อนไข

เจื่อนไขประกอบด้วย อนาคตภาพที่ มุ่งหวังให้เกิดขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2558-2567 โดยผ่าน กระบวนการสังเคราะห์ข้อมูลจากทฤษฎี ปรากฏ อนาคตภาพ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านครูผู้สอน 2) ด้าน การเรียนรู้ 3) ด้านผู้บริหารสถานศึกษา 4) ด้าน สำนักรงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และ 5) ด้านนโยบายการจัดการศึกษา

2.2 รูปแบบ

รูปแบบการบริหารจัดการในสถานศึกษา แต่ละรูปแบบมีข้อดี ข้อจำกัด และเจื่อนไข รวมไปถึง การกำหนดขนาดของสถานศึกษาที่เหมาะสมกับ รูปแบบจากการวิจัยพบว่า มีรูปแบบการบริหาร จัดการ 9 รูปแบบ ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วม 2) การ บริหารจัดการแบบเครือข่ายความร่วมมือ 3) การ บริหารจัดการแบบพี่เลี้ยง 4) การบริหารจัดการแบบ แม่ข่ายและลูกข่าย 5) การบริหารจัดการแบบอิสระ 6) การบริหารจัดการสถานศึกษาในกำกับของบรัฐ

7) การบริหารจัดการแบบหุ้นส่วน 8) การบริหาร จัดการโดยจ้างบุคคลภายนอก 9) การบริหารจัดการ แบบยึดพื้นที่เป็นตัวตั้ง

จากแผนภาพแสดงให้เห็นว่า แต่ละ สถานศึกษามีบริบทและความพร้อมที่ต่างกัน ผู้วิจัย เห็นว่าไม่ควรยึดรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งในการบริหาร จัดการ ควรใช้รูปแบบการบริหารแบบบูรณาการ โดย นำข้อดีของแต่ละรูปแบบมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม กับขนาดสถานศึกษาโดยมีเวลาวิวัฒน์และทักษะใน ศตวรรษที่ 21 เป็นปัจจัย

2.3 วิธีการ

วิธีการดำเนินการ จะยึดนโยบายของ รัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ ยุทธศาสตร์ ในการ บริหารจัดการมัธยมศึกษาผ่านกระบวนการวิเคราะห์ องค์การ เพื่อสร้างวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ด้านคุณธรรมระดับสถานศึกษา แล้วกำหนดเป็นแผนงาน โครงการ กิจกรรม ตามหลักสูตรและมาตรฐาน การศึกษา

3. Output (ผลผลิต)

เป้าหมายที่สำคัญในการจัดการศึกษาระดับ มัธยมศึกษา คือ คุณภาพของนักเรียน ประกอบไป ด้วย 2 ส่วน ได้แก่

3.1 คุณภาพตามหลักสูตรและมาตรฐาน การศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา แบ่งเป็น 2 ช่วง ช่วงชั้นที่ 3 คือ การจบระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 3 (การศึกษาภาคบังคับ) ที่ต้องการให้ นักเรียนค้นพบความถนัดและความสนใจของตนเอง ช่วงชั้นที่ 4 คือ การจบระดับมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 (การศึกษาขั้นพื้นฐาน) ที่ต้องการให้นักเรียนได้รับการ พัฒนาค้นตนเองตามความถนัดและความสนใจ สามารถ ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา หรือประกอบอาชีพ ส่วน

มาตรฐานการศึกษา จะมี 5 ด้าน 15 มาตรฐาน 65 ตัวบ่งชี้ ซึ่งประกอบไปด้วย มาตรฐานคุณภาพผู้เรียน / ด้านการจัดการศึกษา / ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ / ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และ ด้านมาตรการส่งเสริม ซึ่งทุกมาตรฐานสถานศึกษาจะต้องได้รับรองและผ่านทุกตัวบ่งชี้

3.2 คุณภาพตามความต้องการ

เมื่อนักเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ความต้องการของนักเรียนส่วนใหญ่ มุ่งที่จะศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย หรือระดับอุดมศึกษา ในสาขาที่ตนเองถนัดและสนใจ ในส่วนความต้องการของครอบครัว มุ่งหวังให้นักเรียน เรียนในสาขาที่ตนเองจบมาแล้ว มีงานทำ มีรายได้ดี สามารถพึ่งตนเองได้ ในส่วนความต้องการของสังคม มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเข้าศึกษาต่อในสาขาวิชาที่ขาดแคลน โดยมีความมุ่งหวังที่จะมีบุคลากรในการพัฒนาประเทศชาติ ไม่ต้องอาศัยบุคลากรจากต่างชาติมาปฏิบัติหน้าที่ในสาขาที่ขาดแคลน

3. การตรวจสอบการบริหารจัดการองค์คุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา ในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2558-2567)

การประเมินความพึงพอใจและความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของอนาคตภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับมัธยมศึกษา ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2558 - 2567) ในภาพรวมความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.72$, S.D. =0.64) ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.44$, S.D. =0.62)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องอนาคตภาพการบริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา

ในทศวรรษหน้า (พ.ศ.2558-2567) โดยมีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. การบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา ในทศวรรษหน้า การบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา ด้านครูการคัดเลือกคนเก่งเข้ามาเป็นครูหรืออาจคัดจากผู้ที่จบปริญญาสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง มาพัฒนาวิธีการสอนให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและมีจิตวิญญาณของความเป็นครู ให้ครูได้รับการพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนและเรียนรู้สิ่งใหม่ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกและวิทยาการอันทันสมัยอย่างต่อเนื่อง (วันทนา เมืองจันทร์, 2544) และให้มีการจัดระบบค่าตอบแทนที่เหมาะสมในระดับวิชาชีพ จัดให้มีฝ่ายสนับสนุนการสอนของครูให้ครอบคลุม สถานศึกษาทุกแห่ง โดยไม่ให้ครูทำหน้าที่อื่นนอกจากการเรียนการสอน ความเป็นไปได้ในการพัฒนาครูในศตวรรษที่ 21 นั้น ต้องดำเนินการทั้งด้านนโยบายและด้านการพัฒนาตนเองของครูควบคู่กันไป (ภาสกร เรืองรอง และคณะ ,2556) และครูผู้สอนควรมีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ทางเทคโนโลยี (ธนภุต สิทธิราชและคณะ ,2558)

การเรียนการสอนในระดับมัศึกษานั้น เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมากในระดับการศึกษาของไทย เพราะถ้าเด็กไทยไม่เกิดการเรียนรู้ในระดับนี้แล้ว จะเป็นการยากมากที่จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และเป็นคนดีในอนาคต รวมถึงการที่จะพัฒนาเด็กไทยให้ทัดเทียมกับเด็กต่างชาติได้ ฉะนั้นกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับนี้จะต้องเป็นไปอย่างมีคุณภาพ นอกจากครูจะมีความรู้ทางด้านวิชาการแล้วครูควรจะมีทักษะพื้นฐานการสอน และเด็กก็ควรจะมีทักษะการเรียนรู้ด้วย การสอนของครูมัธยมควรมีทักษะพื้นฐานทักษะการใช้คำถาม ทักษะการใช้จากกริยาท่าทาง

และสื่อความหมาย การทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ และอยากที่จะเรียนรู้ นับว่าเป็นเรื่องสำคัญ ครูที่สามารถทำให้นักเรียนมีความสนใจตั้งแต่เริ่มสอนจนถึงจบการสอนแล้วยังพอใจที่จะเรียนต่อ นับได้ว่าเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ของครูได้อย่างดีเยี่ยม (ยุทธพงษ์ ไกยวรรณ ,2558)

ครูควรได้รับการพัฒนาวิธีการจัดการเรียน การสอนและ เรียนรู้สิ่งใหม่ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกและวิทยาการอันทันสมัย อย่างต่อเนื่องและให้มีระบบค่าตอบแทนที่เหมาะสม ในระดับวิชาชีพ จัดให้มีฝ่ายสนับสนุนการสอนของครู ให้ครอบคลุม สถานศึกษาทุกแห่ง โดยไม่ให้ครูทำ หน้าที่อื่นนอกจากการเรียนการสอน ความเป็นไปได้ ในการพัฒนาครู ในศตวรรษที่ 21 นั้น ต้องดำเนินการ ทั้งด้านนโยบายและด้านการพัฒนาตนเองของครู ควบคู่กันไป (ภาสกร เรืองรอง และคณะ,2556) ดังนั้น การคัดคนเก่งเข้ามาเป็นครูจึงมีความจำเป็น เพราะ สามารถพัฒนาได้ง่าย และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ในอนาคต (สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์,2558)

2. การบริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาในทศวรรษหน้า ด้านการเรียนรู้ การ จัดการเรียนการสอนของครูมัศึกษามีแนวทางให้ ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ คือ ลดสาระเนื้อหา เพิ่มเวลาให้นักเรียนมีเวลาคิดวิเคราะห์สังเคราะห์โดยมี ครูเป็นที่ปรึกษาคอยอำนวยความสะดวกของ ผู้บริหาร สถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดที่วางแผนพัฒนา ทักษะการเรียนรู้ การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล ที่มีประสิทธิภาพ มุ่งเน้น คนในสังคมที่มีประสิทธิภาพ บนสังคมมีความรู้เป็น ฐาน มีปัญหาเป็นแกนการพัฒนาสังคมที่มีเอกภาพ

ในความหลากหลาย (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์,2546 : 10-13)

ผู้วิจัยเห็นว่าในอนาคตการเรียนการสอนจะ ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ตลอดเวลา ทำให้การเรียนรู้ สะดวกและรวดเร็ว ซึ่งไพฑูรย์ สีนลรัตน์และคณะ (2554, หน้า 33) กล่าวไว้ว่า ลักษณะการเรียนการสอน กำลังก้าวเข้ามาสู่โลกอนาคต ขอบเขตด้านเวลาและ สถานที่เปลี่ยนไป ผู้เรียนสามารถเรียนได้ทุกสถานที่ ทุกเวลา ผู้เรียนสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้สอนได้ ตลอดเวลาโดยผ่านสื่อเทคโนโลยีที่หลากหลาย และ จัดการเรียนการสอนและวิธีห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ลงในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ใน ระบบดิจิทัล

3. การบริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาในทศวรรษหน้าการบริหารจัดการ มัธยมศึกษาในทศวรรษหน้า สิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องทำคือ การบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคคล บริหารทั่วไป ภายใต้แผนงาน และทำให้แผนงานนั้น สัมฤทธิ์ผลให้ได้ การปฏิรูปการศึกษาให้สำเร็จนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงควรมี ลักษณะเป็นผู้มีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์เป็นนักสร้างแรงบันดาลใจ เป็นนักเรียนรู้ เป็นนักประสานงาน และเป็น นักพัฒนา (ธีระ รุญเจริญ,2556) จะเห็นได้ว่า ในการที่ จะเป็นนักบริหารที่ดีในอนาคตนั้นจะต้องมีคุณลักษณะ หลายอย่างที่เป็นแบบใหม่แนวใหม่ และแบบผสมผสาน ที่ไม่มีลักษณะเฉพาะที่ตายตัว และสำหรับผู้บริหาร สถานศึกษาแล้ว ก็คงไม่อยู่ในข้อยกเว้นเช่นกันการที่จะ ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้บริหารในระดับมืออาชีพนั้น ต่อไปคงต้องเป็นผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์มองการณ์ไกล มีมุมมองในการบริหารการทำงานเชิงกลยุทธ์ รู้จักการ ประมวลวิเคราะห์ ประเมินและตัดสินใจและยังต้อง

ดูแล รับผิดชอบการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษาในทุกด้าน ต้องมีวิสัยทัศน์ใหม่ในการบริหารจัดการให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (กมล สดประเสริฐ 2541:15 – 42) และให้มีการพัฒนาเทคนิควิธีการบริหารที่ทันสมัย ควบคู่กับการศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยน เรียนรู้กันระหว่างสถานศึกษาทั้งในและต่างประเทศ โดยเฉพาะกลุ่มอาเซียน ผู้บริหารจะต้องรู้และเข้าใจหลักการนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ผู้บริหารจะต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ รวมถึงการครองตนที่เป็นตัวอย่างคนอื่นได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลต่อการปฏิบัติงานในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ (เวียงชัย นิลดวงดี,2554)

4. การบริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในทศวรรษหน้า ภายหลังจากการประกาศแยกเขตพื้นที่มัธยมศึกษาตั้งแต่วันที่ 18 สิงหาคม 2553 พบว่ามีปัญหาหลายประการ (เนตรวิวงศ์เมือง,2558) จึงมีข้อเสนอว่า ควรกระจายอำนาจบริหารงานทุกด้านจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมายังเขตพื้นที่โดยตรงลดการสั่งการจากเขตพื้นที่ไปสู่โรงเรียน โดยเป็นเพียงผู้สนับสนุนโรงเรียนตามนโยบาย เป็นเขตบริการที่ใช้และพัฒนาตนเองในวิสัยทัศน์สมัย บริหารจัดการ อำนวยความสะดวกกำกับติดตาม ตรวจสอบ และเป็นนิติบุคคลจากรายงานการวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา โดย พินสุตา สิริรังศรีและคณะ (2555) พบว่า สภาพปัจจุบันการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีกฎหมาย กฎเกณฑ์และระเบียบรองรับที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจการบริหารจัด

การศึกษาสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมทั้งด้านงบประมาณ วิชาการ การบริหารงานบุคคล และบริหารทั่วไป แต่การจัดสรรงบประมาณที่ยังไม่สอดคล้องกับสภาพจริง การบริหารงานวิชาการ เช่น การกำหนดงาน/โครงการของส่วนกลางบ่อยครั้งที่ไม่สอดคล้องและเป็นตามบริบทและความต้องการทางวิชาการของสถานศึกษา การกำกับติดตามและประเมินผลที่ขาดประสิทธิภาพ เหล่านี้ล้วนเป็นอุปสรรคต่อการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาทั้งสิ้น (ธนภุต สิริธราชและคณะ,2558)

5. การบริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาในทศวรรษหน้า ด้านนโยบายการเรียนรู้มุ่งเน้นความเสมอภาคในการเข้าเรียนและโอกาสของเด็กทั่วไปรวมทั้งชนกลุ่มน้อยและบุคคลพิการ หรือผู้ที่หย่อนความสามารถโดยมีกฎหมายบังคับให้เด็กอายุ 6 หรือ 7 ปี เข้าเรียนจนอายุ 16 ปี การศึกษาในโรงเรียนของแต่ละจังหวัดเป็นการศึกษาให้เปล่าจนเด็กจบระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นปีที่ 12) คล้ายกับประเทศสหรัฐอเมริกา (กมล สดประเสริฐ 2541:15 – 42) ด้านนโยบายการจัดการศึกษาที่ผ่านมา และไม่ควรเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน โดยเฉพาะนโยบายด้านการกระจายอำนาจให้อิสระสถานศึกษาได้บริหารจัดการแบบการกระจายอำนาจตามขนาดและความพร้อมของสถานศึกษาอย่างจริงจัง นโยบายด้านการบริหารงานบุคคล นโยบายด้านการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ลดการแทรกแซงและการสั่งการที่ไม่ใช่ภารกิจหลักของส่วนกลาง ในภารกิจที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาดำเนินการได้เอง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา,2556) แต่การ

กระจายอำนาจยังไม่เกิดขึ้นอย่างแท้จริงทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ บุคคล และบริหารทั่วไป ขาดความความเป็นเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ มีมาตรฐานและทิศทางการจัดการศึกษาเหมือนกัน ควรเปิดโอกาสให้แต่ละท้องถิ่นเลือกวิธีดำเนินการที่หลากหลายได้ด้วยตนเอง โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง อย่างเป็นรูปธรรม เป็นการเปิดโอกาสให้บุคคล ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพื่อที่จะระดมทรัพยากรจากทุกส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และเป็นการกระจายโอกาสทางการศึกษาให้แก่ชุมชนท้องถิ่นอย่างทั่วถึง ส่วนกลางควรกำหนดนโยบายให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบมาตรฐาน ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเท่านั้น (พินสุตา สิริธรงค์ศรี, 2552)

เอกสารอ้างอิง

- กมล สุดประเสริฐ และ สุนทร สุนันทชัย. (2541). *วิสัยทัศน์ทางการศึกษา :ทิศทางที่ไทยต้องทบทวน*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546). *ภาพอนาคตและคุณลักษณะของคนไทยในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพมหานคร : วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- จิรวิทย์ มั่นคงวัฒนะ. (2558). *การบริหารและการจัดการสถานศึกษา*. สืบค้นเมื่อ 12 กุมภาพันธ์ 2558, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/344752>
- ธนกฤต สิทธิราชและคณะ. (2558). *อนาคตภาพการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของประเทศไทยในสองทศวรรษหน้า*. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2559, จาก <https://www.tci-thaijo.org/index.php/edujournal/article/view/39221>.
- ธีระ รุญเจริญ และ ม.วรงค์สวัสดิกุล. (2553). *ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ : ศักยภาพเพื่อการเรียนรู้*. นครราชสีมา : สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง.
- พินสุตา สิริธรงค์ศรี .(2552) *ภาพการศึกษาไทยในอนาคต 10- 20 ปี*. กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิมพ์ดีการพิมพ์จำกัด
- ภาสกร เรืองรองและคณะ (2556). *เทคโนโลยีการศึกษากับครูไทยในศตวรรษที่ 21*. สืบค้นเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2557, จาก <https://hooahz.wordpress.com>
- ไมตรี วงศ์เมือง. (2558). *ผู้อำนวยการกลุ่มอำนวยการ สพม.เขต 36. สัมภาษณ์* , 11 กรกฎาคม 2558. วิทยานิพนธ์. *เทคนิคและวิธีการสอน*. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2558, จาก http://sps.lpru.ac.th/script/show_article.pl?mag_id=5&group_id=23&article_id=230
- จันทนา เมืองจันทร์. (2544). *การปฏิรูปการศึกษา : คุณธรรมของผู้บริหารกับบทบาทในการประกันคุณภาพการศึกษา*. วิทยาจารย์. 100(4) : 21-25, กรกฎาคม 2544.
- วิจารณ์พานิช.(2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่21*. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.

เอกสารอ้างอิง

เวียงชัย นิลดวงดี.(2554).ผู้บริหารมืออาชีพ.สืบค้นเมื่อวันที่ 19 ตุลาคม 2557,จาก

<https://www.gotoknow.org/posts/382031>

ศิรินทรา กลักโพธิ์.(2554).การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้ โลกและการเปลี่ยนแปลง และความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน.วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต(หลักสูตรและการสอน)มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

ศึกษาธิการ,กระทรวง.(2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.

กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด

สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์.(2558).ประเทศไทยกับอนาคตใหม่ในการศึกษา.สืบค้นเมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2558,จาก <http://thaipublica.org/2015/03/trdi-education/>.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2556). สภาวะการณ์การศึกษาไทยในเวทีโลก.กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

สุวิมล อัมพร.การศึกษาไทยในอนาคต.สืบค้นเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2556,จาก

<https://www.gotoknow.org/posts/475495>.

Cartwright (สำนักวิทยบริการ. (2552). การศึกษาขั้นพื้นฐาน. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

นครราชสีมา : สืบค้นเมื่อ 24 สิงหาคม - 2557, จาก

http://arc/nrru/ac/th/ve/body/base_study2.html; อ้างอิงจาก Edgar Faure, (1972: 162).

Edgar Faure et.al, (1972). *Learning to be The World of Education Today and Tomorrow*. Paris : Unesco.

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา

พะเยา